

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 5Co/854/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1513228044
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 09. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Juraj Považan
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2015:1513228044.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Milana Chalupku a členov senátu JUDr. Juraja Považana a JUDr. Janky Richterovej v právnej veci navrhovateľa: Dopravný podnik Bratislava, akciová spoločnosť, IČO: 00 492 736, so sídlom: Olejkárska 1, Bratislava, zastúpeného advokátom: JUDr. Vladimírom Kánom, Námestie Martina Benku 9, Bratislava, proti odporcovi: O. B., D.: XX.XX.XXXX, H. N.: M. X.. Č.. XX, N., o zaplatenie 50,70 eura s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Bratislava V, č.k.: 41C/263/2014-28 zo dňa 14.7.2014, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e**.

Odporcovi **s a n e p r i z n á v a** náhrada trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa návrh navrhovateľa na zaplatenie 50,70 eura s príslušenstvom zamietol. Odporcovi nepriznal náhradu trov konania.

Súd prvého stupňa napadnutý rozsudok po právnej stránke odôvodnil podľa § 9 písm. b/ a § 14 ods. 3 zákona č. 168/1996 Z. z. a § 100 ods. 1 a § 108 Obč. zákonníka a § 2 písm. b/ a § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. a tiež podľa Prepravného poriadku mestskej hromadnej dopravy v Bratislave, vydaného na základe vyhlášky MDPaT č. 363/1996 Zb. o vzore na vyhotovenie prepravného poriadku v cestnej doprave a vecne tým, že navrhovateľ návrhom doručeným súdu dňa 19. 8. 2013, žiadal odporcu zaviazat' na zaplatenie 50,70 eura a trov konania, nakoľko odporca cestoval v dopravnom prostriedku navrhovateľa bez cestovného lístka.

Súd prvého stupňa vykonal dokazovanie listinnými dokladmi tvoriacimi obsah súdneho spisu - hlásením o porušení tarifných a prepravných podmienok č. 1205700, výzvou na zaplatenie zo dňa 19. 3. 2012, lustráciou občianskeho preukazu odporcu a z nich ustálil skutkový stav, podľa ktorého odporca dňa 10. 2. 2012 o 19.32 hod. cestoval dopravným prostriedkom navrhovateľa, linkou č. 50 - autobusom a pri kontrole sa nevedel preukázať platným cestovným lístkom. Túto skutočnosť zaznamenal poverený zamestnanec navrhovateľa do hlásenia o porušení tarifných a prepravných podmienok č. 1205700. Totožnosť odporcu bola zistená z jeho občianskeho preukazu.

Ďalej skonštatoval, že nároky, ktoré si navrhovateľ v tomto konaní uplatňuje, vyplývajú zo spotrebiteľského právneho vzťahu, keďže odporca využil prepravné služby poskytnuté navrhovateľom, ktorý konal v rámci predmetu svojej činnosti (akciová spoločnosť s majetkovou účasťou Hlavného mesta SR Bratislavy, vykonávajúca mestskú hromadnú dopravu (električkovú, trolejbusovú a autobusovú) podľa Prepravného poriadku Mestskej hromadnej dopravy v Bratislave). Odporca pri využití týchto

služieb ako podnikateľ nekonal; nastúpením do vozidla navrhovateľa, prijal jeho návrh na uzavretie zmluvy o jej preprave. Podmienky prepravnej zmluvy vyplývajúce z prepravného poriadku navrhovateľa však odporca nedodržel, pretože si po nastúpení do vozidla navrhovateľa neoznačil cestovný lístok.

Súd prvého stupňa ďalej dôvodil tým, že v § 108 Obč. zákonníka je stanovená jednoročná premlčacia doba na uplatnenie práva z prepravy. Toto zákonné ustanovenie platí pre všetky práva vzniknuté z osobnej a nákladnej prepravy (§ 760 až § 773 Obč. zákonníka) s výnimkou práva na náhradu škody v zmysle § 764 Ob. zákonníka. V jednoročnej premlčacej dobe v zmysle § 108 OZbč. zákonníka sa teda premlčuje nielen nárok dopravcu na cestovné vyplývajúci z § 760 Obč. zákonníka, ale i jeho nárok na úhradu za nepreukázanie sa platným cestovným lístkom v zmysle zákona č. 168/1996 Z.z. I tento nárok totiž patrí medzi práva z prepravy v zmysle § 760 Obč. zákonníka, i keď v tomto ustanovení nie je výslovne uvedený. Zákon č. 168/1996 Z.z. je verejnoprávnym predpisom, ktorý okrem iného upravuje aj vzťahy medzi cestujúcim a dopravcom, teda občianskoprávne vzťahy. Keďže tento zákon neupravuje premlčanie nároku dopravcu na úhradu pri nepreukázaní sa platným cestovným lístkom (§ 9 písm. b) v spojení s § 14 ods. 2 zákona č. 168/1996 Z. z.), treba otázku premlčania tohto nároku posúdiť v zmysle § 853 OZ na základe analógie legis podľa tých ustanovení Obč. zákonníka, ktoré upravujú vzťahy obsahom a účelom najbližšie, ktorým je práve § 108. Zákon č. 168/1996 Z.z. neupravuje začiatok plynutia premlčacej doby na uplatnenie práva na cestovné a na úhradu za nepreukázanie sa platným cestovným lístkom. Preto podľa § 563 Obč. zákonníka je dlžník - cestujúci povinný dlh splatiť prvého dňa po tom, ako ho veriteľ - dopravca o plnenie požiadal. Takýmto dňom teda nastáva splatnosť dlhu a týmto dňom bolo možné právo vykonať podaním žaloby na súd. Odporca cestoval v dopravnom prostriedku navrhovateľa bez platného cestovného lístka dňa 10. 2. 2012 a k zaplateniu jeho ceny a úhrady bol vyzvaný v tento deň pri kontrole cestovných lístkov, čo je zaznamenané aj v hlásení o porušení tarifných a prepravných podmienok č. 1205700. Plynutie jednoročnej premlčacej doby v prejednávanej príhode začalo dňom 11. 2. 2012 (§§ 101, 122, 563 Obč. zákonníka) a skončilo sa dňom 11. 2. 2013.

Záverom rozhodnutia súd prvého stupňa uviedol, že nakoľko bol návrh podaný na súd až dňa 19. 8. 2013, nemohol z dôvodu premlčania práva navrhovateľovi ako osobe konajúcej v rámci predmetu jeho podnikateľskej činnosti priznať plnenie voči odporcovi, majúceho postavenie spotrebiteľa. V tomto prípade nie je podľa § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. potrebné, aby sa odporca sám takejto skutočnosti dovoľával. Premlčanie práva navrhovateľa spôsobilo stratu nároku vymáhať jeho právo súdnou cestou, v dôsledku čoho súd žalobu zamietol.

O náhrade trov konania súd prvého stupňa rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal odvolanie navrhovateľ. Žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Mal za to, že súd prvého stupňa vec podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O. s. p. nesprávne právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav. Navrhovateľ podané odvolanie odôvodnil tým, že sa v prejednávanej veci nejedná o spotrebiteľský vzťah, nakoľko tarifa MHD v Bratislave a cestovné poriadky sú verejným návrhom navrhovateľa na uzatvorenie zmluvy o preprave osôb, pričom cestujúci má povinnosť pred nástupom do MHD oboznámiť s podmienkami cestovania a na základe toho sa môže rozhodnúť či služby navrhovateľa využije alebo zvolí iný spôsob prepravy. Odporca nástupom do vozidla mestskej hromadnej dopravy konkludentne s navrhovateľom uzatvoril zmluvu o preprave osôb a okamihom nástupu do dopravného prostriedku navrhovateľa tak bol povinný dodržiavať prepravné a tarifné podmienky navrhovateľa. Poukázal na § 760 Obč. zákonníka, podľa ktorého zmluvou o preprave vzniká právny vzťah medzi dopravcom a cestujúcim, pričom preprava osôb je služba poskytovaná cestujúcim, ktorá spočíva v preprave predmetu (veci) a osoby dopravným prostriedkom do miesta určenia riadne a včas, za určené cestovné. Občiansky zákonník obsahuje iba základnú úpravu vzťahov vznikajúcich pri rôznych druhoch a spôsoboch prepravy; podrobnejšia úprava je ponechaná osobitným predpisom, v tomto prípade zák. č. 168/1996 Z. z. o cestnej doprave. Ďalej poukázal na § 9 písm. b/, § 11 ods. 1 písm. d/, § 14 ods. 2 zákona o cestnej doprave a čl. 6 ods. 2, ods. 3 Prepravného poriadku mestskej hromadnej dopravy v Bratislave. Mal za to, že povinnosť odporcu zaplatiť navrhovateľovi úhradu vznikla podľa § 9 písm. b/, § 11 ods. 1 písm. d/ v spojení s § 14 ods. 2 zákona o cestnej doprave a táto úhrada za nepreukázanie sa cestovným lístkom nepatrí medzi práva z prepravy podľa § 760 Obč. zákonníka. Obč. zákonník stojí na princípe premlčania so všeobecnou premlčacou dobou, ktorá sa použije všade tam, kde pre jednotlivé práva týmto zákonom či iným predpisom nie je ustanovená premlčacia doba. Zákon o cestnej doprave neustanovuje premlčaciu dobu za nezaplatenie úhrady pri cestovaní bez cestovného

lístka a preto je potrebné použiť § 101 Obč. zákonníka, čo znamená, že pohľadávka vo výške 50 eur nebola v čase podania návrhu na vydanie platobného rozkazu premlčaná. Na podporu svojho záveru navrhovateľ poukázal aj na rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave vo veciach vedených pod sp. zn. 15Co/67/2011 a sp. zn. 14Co/216/2011, v ktorých odvolací súd rozhodoval v skutkovo totožných veciach, pričom v oboch prípadoch odvolaniu navrhovateľa vyhovel.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa nevyjadril.

Odvolací súd preskúmal vec viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania podľa § 212 ods. 1 O. s. p. v znení účinnom od 1. júna 2014, túto prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p., keďže pre nariadenie pojednávania neboli dané zákonné podmienky vyplývajúce z ustanovenia § 214 ods. 1 O. s. p. (nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, súd prvého stupňa nerozhodol bez nariadenia pojednávania, nejde o konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania a nevyžadoval to dôležitý verejný záujem) a rozsudok verejne vyhlásil dňa 29. septembra 2015 podľa § 211 ods. 2 v spojení s § 156 ods. 3 O. s. p., pričom o termíne verejného vyhlásenia rozsudku boli účastníci a ich právni zástupcovia upovedomení zákonným spôsobom.

Súd prvého stupňa vo veci samej riadne zistil skutkový stav veci, vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 120 ods. 1 O. s. p.) z hľadiska posúdenia opodstatnenosti návrhu, výsledky vykonaného dokazovania správne zhodnotil (§ 132 O. s. p.) a na ich základe dospel k správny skutkovým a právnym záverom, ktoré v napadnutom rozhodnutí aj náležite odôvodnil (§ 157 ods. 2 O. s. p.).

Podľa § 219 ods. 2 O. s. p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

V prejednávanej veci súd prvého stupňa absenciu úpravy premlčania práva dopravcu na cestovné a sankčnú úhradu správne riešil podľa ust. § 853 Obč. zákonníka prostredníctvom analógie legis, t. j. podľa tých ustanovení Občianskeho zákonníka, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom im najbližšie. S prihliadnutím na právny základ uplatneného nároku, ktorým je porušenie podmienok vyplývajúcich zo zmluvy o preprave, je aj podľa odvolacieho súdu takýmto ustanovením práve ust. § 108 Obč. zákonníka upravujúce premlčanie práv z prepravy. Premlčanie navrhovateľom uplatneného nároku bolo preto správne posúdené podľa § 108 Obč. zákonníka upravujúceho premlčanie práv vzniknutých z osobnej a nákladnej dopravy s výnimkou práva na náhradu škody (§ 760 až 776 Obč. zákonníka). Súd prvého stupňa pritom správne prihliadal na premlčanie nároku navrhovateľa z úradnej povinnosti podľa §5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa.

Pri ustálení začiatku plynutia premlčacej doby súd prvého stupňa vychádzal z ust. § 563 Obč. zákonníka, podľa ktorého ak čas plnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal. Z obsahu spisu má odvolací súd však zrejmé, že odporca bol na úhradu cestovného a sumy vo výške 50,- eur vyzvaný priamo na mieste pri kontrole pracovníkom navrhovateľa dňa 10.02.2012. Premlčacia doba však začala plynúť až nasledujúci dňa po výzve revízora na úhradu predmetného nároku, a teda dňa 11.02.2012, pričom táto uplynula dňa 11.02.2013. Návrh navrhovateľa podaný dňa 19.08.2013 tak bol podaný po uplynutí premlčacej doby podľa § 108 Obč. zákonníka.

V súvislosti s odvolacou námietkou navrhovateľa, podľa ktorého sa nejedná o spotrebiteľskú zmluvu, vzhľadom na mechanizmus uzatvárania zmluvy o preprave, kedy sú Tarifa MHD a cestovné poriadky verejným návrhom na uzatvorenie zmluvy odvolací súd poukazuje na to, že z hľadiska posúdenia zmluvy ako spotrebiteľskej zmluvy podľa § 52 a nasl. Obč. zákonníka je podstatná kvalifikácia zmluvných strán ako dodávateľa a spotrebiteľa podľa § 52 ods. 3, ods. 4 Obč. zákonníka. Spotrebiteľská zmluva totiž nie je samostatným typom zmluvy (aj keď je v Obč. zákonníku pomenovaná), ale možno ju označiť ako druh zmluvy, pre ktorú najmä Občiansky zákonník, ale aj iné právne predpisy, ustanovujú osobitné podmienky a určujú, aké náležitosti zmluva musí obsahovať a naopak, ktoré v nej nesmú byť (neprijateľné podmienky) na ochranu tzv. slabšej zmluvnej strany. Úprava spotrebiteľskej zmluvy tvorí právny základ ochrany spotrebiteľa v súkromno-právnych vzťahoch a je základným inštitútom spotrebiteľského práva. Charakter spotrebiteľskej zmluvy môže mať zmluva kúpna, zmluva o dielo,

poistná zmluva, zmluva o obstaraní zájazdu, lízingová zmluva, (zmluva o úvere), zmluva o dodávke plynu elektriny, o pripojení a ďalšie. Charakter spotrebiteľskej zmluvy môžu mať aj zmluvy uzatvárané podľa Obchodného zákonníka ako aj ďalších osobitných predpisov. Spotrebiteľská zmluva sa uzatvára medzi dodávateľom na strane jednej a spotrebiteľom na strane druhej. Dodávateľ je ten, ktorý pri uzavieraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom bude vždy osoba (fyzická či právnická), ktorá pri uzavieraní tejto zmluvy nekoná ako podnikateľ, teda osoba, ktorá pri uzavieraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti, pričom nie je rozhodujúce či spotrebiteľ mal možnosť ovplyvniť obsah zmluvy.

V súlade s pojmovým vymedzením spotrebiteľských zmlúv legislatívne vyjadreným v ustanovení § 52 Obč. zákonníka, je potrebné prepravnú zmluvu v prejednávanej veci považovať za spotrebiteľskú zmluvu, v ktorej navrhovateľ koná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti; preto je potrebné navrhovateľa v zmysle § 52 ods. 2 Obč. zákonníka považovať za dodávateľa; odporca ako fyzická osoba nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, preto je potrebné odporcu považovať v zmysle § 52 ods. 4 Obč. zákonníka za spotrebiteľa a predmetnú zmluvu o preprave posúdiť ako spotrebiteľskú zmluvu. V prospech takéhoto výkladu svedčí tiež skutočnosť, že podrobnosti o právach a povinnostiach účastníkov zmluvy o preprave osôb sú upravené v prepravných poriadkoch, ktoré vypracúvajú jednotliví dopravcovia na základe všeobecne záväzných právnych predpisov, čím vlastne dopĺňujú všeobecnú úpravu v Obč. zákonníku. Prepravný poriadok, ktorý dopravca zverejňuje spravidla v dopravnom prostriedku, prípadne na miestach na to vhodných je definovaný ako súčasť návrhu na uzavretie prepravnej zmluvy, čo znamená, že cestujúci sa síce môžu s prepravným poriadkom oboznámiť, avšak ho nemôžu ovplyvniť.

Odvolací súd nespochybnuje uzatvorenie zmluvy o preprave medzi navrhovateľom a odporcom, z ktorej odporcovi vznikla povinnosť dodržiavať prepravné a tarifné podmienky navrhovateľa. Titulom porušenia týchto podmienok odporcom navrhovateľovi vznikol nárok na úhradu sumy podľa § 14 ods. 2 zákona o cestnej doprave, vo výške 50,- eur, ktorý si však navrhovateľ uplatnil po uplynutí premlčacej doby podľa § 108 Obč. zákonníka, z ktorého dôvodu súd prvého stupňa správne postupoval, keď návrh navrhovateľa zamietol.

Vo vzťahu k rozhodnutiam Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 15Co/67/2011 a sp. zn. 14Co/216/2011, na ktoré v odvolaní poukazoval navrhovateľ, odvolací súd uvádza, že s právnymi názormi v nich prezentovanými sa nestotožňuje, a tieto nie sú pre iný odvolací senát právne záväzné. Súčasne poukazuje na rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave napr. sp. zn. 9Co/168/2014, 4Co/10/2014, 6Co/156/20014, 8Co/507/2014, ktoré k otázke premlčania práva dopravcu na cestovné a sankčnú úhradu zaujali rovnaké stanovisko ako bolo prijaté odvolacím senátom 5Co.

O trovách odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 224 ods. 1 O. s. p., § 142 ods. 1 v spojení s § 151 ods. 1 O. s. p. a v odvolacom konaní úspešnému odporcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, nakoľko si náhradu trov neuplatnil.

Poučenie:

Tento rozsudok nemožno napadnúť odvolaním.